

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Quid praesente Imperatore actum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

ornatu Fr. Thomas, de quo supra, vitia reprehendendo & rebellionem Lutheri prædicendo, varias regiones obiens, incessit vilissimo, vestitu duro & aspero, pera denique, in qua omnis eius erat suppellex, contentus. Quamuis autem ea lege saluum conductum Cæsari dedisset, vt in itinere nullibi concionaretur aut scriberet: Erfordiae tamen Dominica in Albis, contra Peregrinationes religionis ergo, Vota, & alios Catholicæ Ecclesiæ ritus publice prædicauit: Gaspare Sturmio caduceatore conueniente, & sedulo omnia quibus Lutherum oblectare posset, providente. Certe Lutherum data fides iure quam optimo reuocari potuisset, vt qui prior legem sibi præscriptam violasset. Qui enim contra legem delinquit, eius beneficio indignus est. Sed cum caduceator ille fidem & Ecclesiæ proderet, Deus suæ sponsæ deesse monendo noluit, nam templum, in quo Lutherus concionabatur ruinam minari visum fuit, cum terribili cōsternatione erumpere conantium, ut Dresserus, eiusdem cum Lutheri opinionis, testatur testis oculatus.

III. Venit ergo WORMATIAM, hoc modo & hoc comitatu quem diximus Lutherus, die xvi. Aprilis Anno MDXXI. cum pridie nempe 15. Aprilis Parisijs Lutheri libri fuissent damnati. (a) Et ad Imperatorem introductus, ac humaniter, ne terrorem causari posset, receptus 17. April. monitus is tunc fuit, vt omnis ambagibus, ad qua sita tantum responderet. Tum Eccius vir tam Theologiæ quam Iuris prudentiæ peritissimus, Treuirensis Archiepiscopi Officialis, Cæsaris nomine Lutherum primo Latine, deinde vt ab omnibus intelligi posset, Germanice rogauit, vt tum libros hæcenus sub ipsius nomine vulgatos pro suis haberet, & quod in iis continetur defendere veller. Tum Lutherus simulans se Imperialis illius Maiestatis intuitu percutsum, vel potius sua ipsius conscientia perturbatus, aliquantulum obmutuit: deinde paulum recollecto animo, libros suos titulo tenus recitatos agnouit & nunquam abnegaturum dixit: verum quum defensio eorum vel reuocatio, quæ ijs continentur res sit tanti momenti, spacium deliberandi petere. Ad hæc Eccius: *Es sit Martine, ex mandato Cæsaris satis intelligere potuisti ad quid accersitus sis, eaque de causa indignus cui longior cogitandi moradetur. Cæsarea tamen Maiestas ex innata sibi clementia diem unum indulget meditationi tuæ, vt eras ad eandem horam hic compareas, ea conditione ne scripto sententiam tuam proponas, sed ore exsequaris.* Obseruet hic Lector

Luthero fuisse catalogum librorum suorum exhibitam, inter quos & ille fuit De captiuitate Babylonica agnitus, quem Dux Lutheri esse negat, ut vel hinc appareat inordinatus & cæcus Enderici Electoris affectus in causa Lutheri. Postero die 18. Aprilis ad conseruitam horam reductus Lutherus, videns se in tam illustri cœtu stantem qui antehac in monasterio educatus fuerat, quasi pudore suffusus (qui tamen in eius fronte nunquam, sed potius summa temeritas & audacia domicilium habuit) rogauit Imperatorem ac Principes, vt si vel verbis vel moribus tam illustri consensu parum dignis vteretur, id sibi ac vitæ generi in quo meliorem ætatis partem consumpsisset, condonarent. Deinde longam ac prolixam orationem Latina linguâ exorsus est, vndique ad Auditorum fauorem sibi conciliandum conquisitis Rhetoricis coloribus distinctam; iam blandiens Principibus, iam terrenis scripturarum exemplis, de Regibus Egypti, Babylonis & Israel, longè admodum petitis. Producto hoc modo, & quidem extra lineam, vt dicitur, in duas fere horas sermone, Eccius qui è vultu Imperatoris & Principum molestantiam quam è tam longa haurirent oratione perceperat, interpellans: *satis, inquit, Lutheri, verborum est. Nihil attinet Cæsaris ac Principum animos tam prolixa oratione fatigare. Ad hoc tantum quod heri ex te quaesitum fuit, simpliciter responde.* Tum Lutherus: *Nisi conuictus fuerot testimonijs scripturarum aut ratione euidentibus (nam neque Papæ neque Concilij solis credo, quum conlittera errasse sapius, & sibi ipsis contradixisse) reuocare neque possum neque volo quidquam.* Deinde distinctionem librorum a se scriptorum fecit, seque veritatem vti eam è s. scriptura hauserat, docuisse præfata esse contendit, obrecto omnibus hæreticis, qui ante fuerunt, vtitato clypeo: protestandas, se minime contumacem futurum; sed errores suos ipsum damnaturum, si quid cum verbo Dei pugnans docuisse foret conuictus. Et quemadmodum Oracula dæmoniorum ambiguis olim verbis concepta erant, vt varia ac multiplici explicatione ad quemcumque euentum trahi possent: sic Lutherus ad quaestiones sibi ab Eccio propositas aperte nunquam respondere voluit, vt scilicet vndique effugium haberet. Hoc quippe in Arrii schola didicerat, qui quanto magis vrgebatur, tanto magis animi sensus ambiguitate velabat.

a. Authores apud Vlenbergium citati in vita Lutheri.

velabat, Socrate teste. (a) Fateretur quidem Lutherus in Papam & Ordinem Ecclesiasticum se vehementiorem quam deceat, fuisse; nec tamen in hoc quoque quiddam retractare velle, ne hoc ipso multorum insolentiae fenestram patefaciat. Ad causam suam defensionem se illud seruatoris nostri dictum sibi sumere: *Si male sum loquutus, testimonium perhibe de malo.* Et velut Imperator Theodosius olim ex hæreticis eandem ob causam conuocatis, initio statim rogauit, *Annon prisca Patres & maiores Fides unitatem & veram doctrinam seruassent; ut scilicet sua ipsorum confessione eos iugularet sic Lutherus eodem gladio ab Imperatore rumpertus fuit.* Sed quemadmodum illi (ut eisdem testantur Historici) ambiguis & contrarijs etiam responsis Theodosii interrogationem eluserunt, ne si veros illos & irreprehensibiles Pastores fuisse faterentur, eorundem doctrinam probare necesse haberent: ita Lutherus queque Patres illos & totam antiquitatem plurimum se venerari dixit, ita tamen ut errare eos posse, atque errasse non semel agnoscat. Instanti deinde Eccio, & vniuersalem Ecclesiam, cui Spiritus S. semper assistat, consensum ac infallibiles Dei promissiones vrgenti, Lutherum que reprehendenti quod pars & iudex esse vellet, spreto omni tam Pontificum quam Conciliorum auctoritate Lutherus respondit, iudicem se alium non recepturum quam solam S. Scripturam. Tum Eccius conuersa ad Imperatorem oratione, idem dixit quod S. Hilarius ad Constantium Imperatorem olim dixisse fertur, (b) *Nullum scilicet unquam fuisse hæreticum, qui non hæresin & blasphemias suas pro S. scriptura verbis vendidit.* Solent quippe hæretici, ut idem S. Doctor alibi dicit, *verborum celestium simplicitatem ad sensum voluntatis suae, non vero ad Decretum Veritatis accommodare.* Hæresis ex sensu, non ex scriptura nascitur: & sensus est: non verbum, quod in crimen vertitur. Et profecto res omnibus qui aderant nimis quam miranda fuit, vnum Monachum tantæ reperiri confidentiæ ac præsumptionis; ut omnibus Concilijs adeoque ipsi Ecclesiam signenta cerebri sui præferre auderet, ac solus sapere videri vellet, nec vultu ille fero alijsque gestibus animi calorem atque elationem celare poterat. Quidni ut in hoc quoque omnium qui ipsam antecesserunt, hæreticorum veligia sequeretur: qui quando inexplicabilibus laqueis inretitos se senserunt, hac potissimum ratione sese extricare atque euadere conati sunt. Tantus quidem Antiquitatis consensus, tanta tot sanctissimorum

virorum & Doctorum Ecclesiam auctoritas cor & conscientiam eius assiduis moribus rodebat. *Difficilis sane, inquit alibi, (c) res est, tot saeculorum auctoritatem conuellere, tot ac tantorum hominum iudicij se opponere.* At saepe sibi cor tremulum palpasse, & reprehendens obiecit: *Tu solus sapi? Anne hætenus errantur & errant vniuersi? Tot ne saecula in tenebris & ignorantia iacuerunt?* Sed audi dignam hominæ conclusionem, *Protestor, inquit, contra eos qui tamquam fatui insensati contra me vociferantur quod contra Ecclesiam consuetudinem & omnes Patres doceam, me nihil omnia ista facere.* Et hoc quidem modo ferus hic homo & arrogans ab Eccio coram Imperatore & Principibus in summas angustias redactus, euadere tentabat: suo exemplo verissimum illud Sapientis dictum esse ostendens, *Maximam stultitiam esse sapientia persuasionem.* Totus vero hic congressus nihil aliud fuit quam quædam Eccii & Lutheri altercatio, qui in sua opinione pertinaciter persistebat, nec vlla vel ratione vel auctoritate vel traditione dimoueri se patiebat. *Quin idem gaudere se dicebat, (Sleidano ipso testante) quod videres Euangelium suum tot turbis occasionem dedisse: quum Christus ipse prædixisset hanc Euangelij esse concitacionem, ut etiam inter cognatos & consanguineos pacis ac concordiam vinculum soluat.* Imperator Carolus Lutheri contumacia offensus, post tridie ad Principum & Procerum conuentum sententiam suam propria manu scriptam misit: quam integram hoc loco inferere visum est; a Sleidano pari fide, qua Edictum eiusdem Imperatoris, quo Lutherus & doctrina eius damnantur, omisam. Sic vero habet.

IV. *Vobis constat, genus me ducere à Christianissimis Imperatoribus, à Nobili natione Germanica, à Catholicis Hispania Regibus, ab Archiducibus Austria, à Ducibus Burgundia; qui omnes Ecclesiam Romanam filii ad mortem usque fideles persisterunt, semperque Catholica fidei, sacrarum Ceremoniarum, Decretorum, Ordinationum, sanctorum morum, pro honore Dei, pro fidei augmentatione, pro animarum salute, defensores fuerunt. Qui quidem facti sancti, Nobis ex institute Naturæ iure, que ipso hereditario, sanctus quas diximus Catholicas observationes quasi per manus traditas reliquerunt, ut eorum exempla sequuti viveremus, & in iis etiam moremur. Atque ita Nos, utpote qui Maiorum nostrorum veri imitatores sumus, diuina fauente gratia, tenore eodem*

H 3

a Hist. Tripar. lib. 4. cap. 10. b Lib. 2. ad Const. lib. 2. ad Trin. c Libro de abg. Miss. in Praef.